

ВРАХУВАННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ У СТРУКТУРІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК

Професійна діяльність людини направлена на задоволення потреб, які суттєво впливають на якість і ефективність виконання професійних обов'язків. Підвищення ефективності професійної діяльності та підвищення рівня навчання прямо залежно від особистої мотивації. Це значною мірою забезпечує успішність процесу навчання та професійного становлення майбутнього офіцера.

Ключові слова: професійна мотивація, етапи навчання, військові навчальні заклади.

Профессиональная деятельность человека направлена на удовлетворение потребностей, которые существенно влияют на качество и эффективность выполнения профессиональных обязанностей. Повышение эффективности профессиональной деятельности и повышения уровня обучения прямо зависят от личной мотивации. Это в значительной степени обеспечивает успешность процесса обучения и профессионального становления будущего офицера.

Ключевые слова: профессиональная мотивация, этапы обучения, военные учебные заведения.

Постановка проблем в загальному вигляді. Сьогодні у науковій літературі відсутнє системне дослідження педагогічних умов формування професійної мотивації офіцерів інженерних військ, існує потреба в узагальненні та систематизації наукових поглядів на цю проблему та подальша професійна орієнтація.

Професійна орієнтація визначається як «система психолого-педагогічних і медичних заходів, що допомагають кожному індивіду вибирати собі професію з урахуванням потреб суспільства і своїх здібностей» [1]. Професійний простір для кожного суб'єкту праці наповнюється різним значенням залежно від того, які перспективи він бачить. Життєві перспективи регулюються метою, мотивами або цілим комплексом мотивів, життєвими планами. На думку Е.І. Головахи, вибір професії не завжди визначає горизонти життєвої перспективи, але частіше за все, зачіпає лише найближчу життєву перспективу [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз останніх досліджень пов'язаних з проблемою вивчення поняття «мотивація» займалась велика кількість дослідників, а саме: Д.Аткинсон, Л.Божович, Н.Бордовська, А.Зеличенко, Є.Ільїн, І.Імедадзе, В.Ковальов, А.Леонтьев, Л.Момот, А.Маркова, Л.Подимова, А.Реан, К.Роджерс, С.Розум, Ф.Херцберг, А.Шмелев та багато інших.

Викладення основного матеріалу. Професійна діяльність офіцера складається, як правило, з нестандартних й різнопланових ситуацій, які вимагають відповідних нестандартних та нешаблонних рішень, різноманітних форм і методів управління. Організація професійної діяльності офіцерів інженерних військ повинна містити творчі

підходи, основу яких складають мислення та інтелект людини.

На думку Т.Томашевського професійна діяльність, пов'язана з ризиком, не розглядається окремо як явище від суб'єкту. Ризик або пов'язана з діяльністю небезпека розглядається як цілісна система, в якій вони взаємодіють [3].

Професія, пов'язана з ризиком, припускає концентрацію людських якостей, які у свою чергу формуються в процесі діяльності. Професійна діяльність є основою для розвитку особистості у формуванні людини як суб'єкта праці і життєдіяльності.

Наша наукова робота будується на трьох етапах навчання, які створюють єдину систему безперервної підготовки військових фахівців інженерних військ. Однією характерною рисою якої є професійна мотивація до подальшого навчання та кар'єрного зростання на проміжках з одного етапу на інший.

Досліджень, які присвячені проблемі професійної мотивації, вкрай мало. Це поняття розглядалось як процеси, які усвідомлені особистістю та які спонукають до ефективної професійної діяльності. Вони виступають як внутрішній чинник, який спонукає до професійного становлення особистості, з формуванням високого рівня діяльності. Професійна діяльність військового пов'язана з ризиком для життя. Існує перелік військових спеціальностей, які безпосередньо пов'язані з ризиком для життя як у мирний так і у воєнний час. Н.Пряжников [4] розглядає поняття ризику у професійній діяльності, як альтернативність і невизначеність. Альтернативність в його теорії є можливість вибору з декількох варіантів рішень, але за відсутністю вибору проблема ризику не може ставитись. Думка

вченого не в повній мірі розкриває специфіку діяльності людини в екстремальних умовах. Професія офіцера інженерних військ на пряму пов'язана з ризиком для життя, оскільки ризик і професія сапера є невід'ємною характеристикою. Поняття ризик не є однозначним. Професійна діяльність офіцера в першу чергу залежить від задоволеності працею, від матеріального забезпечення й від ступеня безпеки. Мають існувати чинники, які змогли компенсувати ситуацію з ризиком, тобто відношення суб'єкту до виду своєї діяльності. В першу чергу це характер ризику, суб'єктивна оцінка ризику, суб'єктивна оцінка власних сил.

Т. Рідель поняття «професійна мотивація» розуміє більш ширше, ніж поняття «професійні мотиви». Він виходить із загального розуміння терміну «мотивація». Професійна мотивація розглядає наявність мотивів, цілей, інтересів до майбутньої професії, при цьому враховується індивідуальні схильності і здатності ураховання індивідуальних схильностей і

здатностей курсантів до відповідної діяльності [5].

Професійна мотивація на нашу думку, це не що інше, як процес спонукання до навчання для досягнення професійних цілей та подальшого кар'єрного зросту.

При формуванні мотиваційної сфери В. Ковальов розглядає чотири етапи життєдіяльності особистості: передпрофесійний, вибір професії, професійне навчання, професійну діяльність. Мотиви професійної підготовки, як вважає автор, пов'язані зі ставленням до навчання та обраної професії (розглядається сукупність мотивів у виборі професії) [6]. Ми солідарні з думкою науковця й розглянемо мотиваційні прояви, які притаманні майбутнім офіцерам інженерних військ під час формування професійних здібностей. На рис 1., ми намагаємося подати роль мотивації на різних етапах військово-професійного становлення людини, вважаючи що саме вона є спонукальним чинником в ієрархічному становленні.

Рис 1. Мотивація на проміжках навчання.

Першим етапом є період оптації, це мотивація школяра до вступу у ліцей з ПВФП. У цьому віці у юнаків відбуваються складні зміни в організмі та психіці. Досліди, які проводили (Л.Виготський, О.Кро, В.Петере, Ш.Бюллер та інші) відмічали, що в цьому віці у юнака відбуваються зовсім нові прояви зацікавленості, які становлять основу до нових інтересів. Ця фаза триває близько двох років, і є фазою різних коливань та зіткнень психологічних установок, це прах минулих авторитетів та розвиток нових.

Однією важливою рисою цього етапу є особиста зацікавленість, яка характеризується романтичними проявами до майбутньої професії та залежна в деякій мірі від матеріальних умов життя, оточення. Зацікавленість у цьому віці переходить в прояв захоплення, а захоплення досить сильне і часто змінне, дуже рідко воно набуває чітких рис. А.Личко [8] розподіляє їх на інтелектуально-естетичні (зацікавленість до історії, радіотехніки, музики, тощо), егоцентричні (зацікавленість до художньої самодіяльності, до вивчення іноземних мов – заради демонстрації своїх успіхів), тілесно-

мануальні (заняття спортом, водіння різноманітної техніки, заняття в столярній майстерні – заради отримання задоволення від самого процесу діяльності), накопичувані (колекціонування у всіх видах), інформативно-комунікативне (прояв до новітньої незмістовної інформації, яка не потребує глибокого переосмислення та засвоєння). Деякі з цих захоплень можуть розвивати пізнавальну потребу та саму особистість, а деякі з них, навпаки, розкривають розвиток особистості.

Поштовхом до самоствердження юнака в цьому віці є формування мотиву з урахуванням власної думки, що в подальшому переростає в неусвідомлену впертість. Загалом, цей вік характеризується сформованістю професійного інтересу, що згодом переходить у загальну структуру індивідуальних та особистісних особливостей юнака.

Юнаки у віці 15-16 років стають перед складним життєвим питанням – вибір майбутньої професії, в цей час, не всі здатні зробити власний вірний вибір, отже від вибору професії залежить задоволеність

Питання педагогіки

юнака своїм життям. Одним із мотивів притаманних цій категорії юнаків є мотив ідентифікації з іншою людиною. В його основі лежить прагнення стати схожим на свого героя, кумира, або людину, яка для нього є авторитетною-батька, діда. Посилений вплив на мотив майбутнього фахівця для інженерних військ відіграють кінофільми, як художні так і документальні: «Сапер-професія героїчна», «Дума про Ковпака», «Перевірено-мін немає», «Мінери», «Бофор», завдяки ним підвищується потенціал юнака до вибору майбутньої професії сапера, прагнення діяти і працювати його як герой кінофільму. В цей час юнаку притаманний належний рівень сформованої оптації, спрямований на навчання у профільних ВНЗ. Ще однією передумовою до вибору професії, стають особисті та соціальні цінності. Вони підкріплені порадами батьків, друзів і стають в подальшому, як правило, вірними. Юнак ставить перед собою вибір престижної професії, він виходить з уявлень існуючої, так званої «моди». Аналіз минулих років свідчить про те, що велике значення у виборі майбутньої професії мало поняття престижу, так у 40-60 роки престижно було опанувати військові, інженерні та будівельні професії, у 70-80 роках більше користувались гуманітарні, в 90-ті роки розпочалась комерційна діяльність, професії у сфері обслуговування, у 2000 році –

професії економічного напрямку та юридичні.

Обравши майбутню професію бути військовим, юнак виявляє бажання вступати до ліцею з ПВФП. Це спонукає його до інтенсивного навчання та заняття спортом. Кінцева мета цього мотиву стати офіцером і утвердити себе в соціумі. Але в багатьох випадках романтичні погляди військової служби проходять за безліччю причин. Ті мрії, які були започатковані на початку навчання зникають. Юнак переживає психологічні й фізичні навантаження, його обмежують чітким розпорядком дня, доводиться виконувати господарські роботи, нести службу у добовому наряді, особисто слідкувати за власною гігієною, тощо. Як наслідок, морально-психологічне та фізичне навантаження призводить до залишення навчального закладу за власним бажанням.

На протязі 2010-2012 років нами було проаналізовано динаміку навчання у Кам'янець-Подільському ліцеї з ПВФП. На момент зарахування, продовження навчання на другому курсі та бажання навчатись у ВВНЗ.

Проведене дослідження побудовано в три етапи: бажання навчатись у ліцеї з ПВФП (перший курс, четвертий місяць навчання) рис.2, бажання продовжувати навчання на 2 курсі, рис. 3 та бажання навчатись у ВВНЗ.

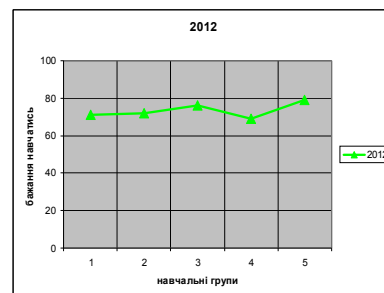
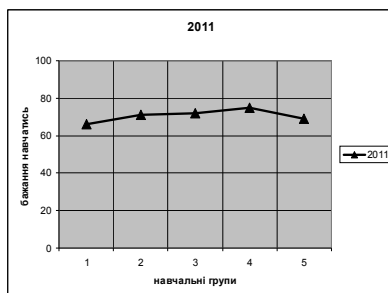
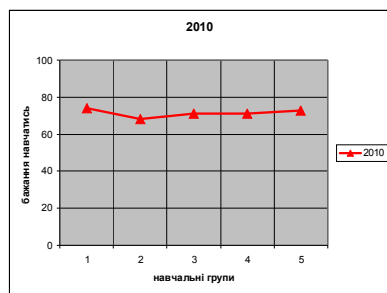

Рис.2. Бажання навчатись у ліцеї з ПВФП (перший курс, четвертий місяць навчання).

Динаміка другого року навчання, відрізняється від першого курсу.

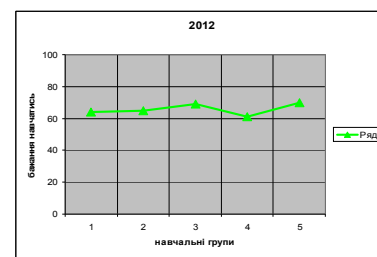
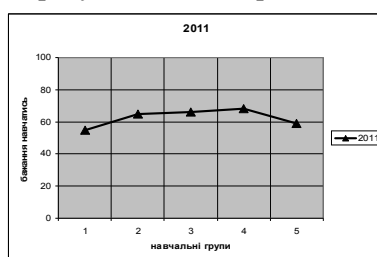
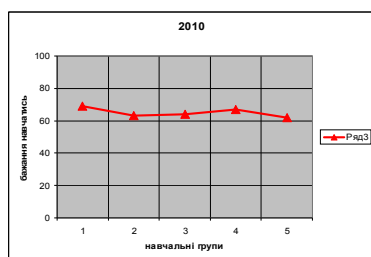

Рис.3. Бажання продовжувати навчання на другому курсі.

З наведених рис. 2, 3, чітко простежується динаміка бажання до навчання юнаків у ВВНЗ. Найвищі показники коливаються на рівні 74-79%, найнижчі 56-59%. Різке зниження бажання навчатись на 1 курсі пов'язано, на нашу думку, з неякісним професійно-психологічним обстеженням при вступі, як правило, це неврахування типологічних особливостей юнаків, неякісне діагностування проявів нервової системи (витривалість, рухливість, врівноваженість, схильність до виду діяльності). Юнаки через нетривалий час висловлюють незадоволеність навчання та перебуванням у військовому колективі, мотивація до військової служби дорівнює нулю.

Основні причини, або мотиви, небажання навчатись у юнаків, які вступили до ліцею з ПВФП розподіляються на об'єктивні, об'єктивно-суб'єктивні та суб'єктивні.

Об'єктивні причини, це незадовільний стан здоров'я юнака, низька фізична витривалість до навантажень, сімейні обставини та інші.

Об'єктивно-суб'єктивні причини, це розчарування за будь-яких умов обраною професією, низьке матеріальне забезпечення, безперспективність обраної професії, низький рівень успішності.

Суб'єктивні причини, це незадовільний психологічний клімат у військовому колективі, низький рівень пристосування до нових умов життя, нездатність до засвоєння навчального матеріалу у необхідному обсязі.

Великий відсоток юнаків, які залишають навчання у ліцеї з ПВФП за власним бажанням, вказують об'єктивні причини, в той час як дійсна причина є суб'єктивною. Головна причина залишення навчання є незадоволеність майбутньою професією та взаємовідносинами у військовому колективі між юнаками, або безпосередньо із старшими командирами.

По завершенню навчання у ліцеї з ПВФП вихованець ліцею має сформоване уявлення про військову службу та сталий мотив до подальшого навчання у вищому навчальному закладі. На цьому етапі практично 90% випускників мають зацікавленість до військової служби. З'являються мотиви зацікавленості до вивчення військових дисциплін, існування у військовому колективі, до прийняття участі в

урочистостях, військових традиціях, до проведення практичних занять на техніці та з озброєнням, подальшого кар'єрного зросту. Як показує досвід проведених опитувань всього 10% випускників ліцею не мають бажання до вступу у вищі навчальні заклади, хоча ці вихованці під час навчання показували досить високі результати у навчанні та користувались авторитетом у колег й викладачів.

Після закінчення навчання у ліцеї з ПВФП, юнак переходить на новий рівень навчання у військовому коледжі, або в інститут (факультет), при цьому з'являється мотив до військово-професійної орієнтації юнака на подальше навчання. Виникає бажання та потреба в опануванні нових більш глибоких знань, умінь та навичок притаманних військовослужбовцям. С. Занюк розглядає ефективність формування високого рівня професійної мотивації [9] за такими показниками: навчання на оптимальному рівні складності, відповідно до навчальної програми; індивідуалізація процесу навчання, можливість приймати особисту участь в усіх процесах та накопичувати власний досвід; об'єктивно підходити до індивідуальних досягнень курсанта. Проведені дослідження вказують на те, що у 2-2,5 рази зменшується плінність кадрів; на 10-15% підвищується продуктивність праці; у 1,5-2 рази знижується вартість підготовки кадрів.

В період переходу від ліцею до коледжу, з'являються нові мотиваційні чинники у юнаків, які виявили бажання продовжувати навчання: бажання продовжувати навчання у військовому колективі, виконувати службові обов'язки; бажання до вивчення військово-професійних дисциплін, які допоможуть в подальшому стати професіоналом своєї справи; з'являється професійний інтерес до обраної професії та творчі здібності; у деяких юнаків з'являється самореалізація як військового, побудована на сімейних традиціях.

В процесі навчання в коледжі сержантського складу відбувається розвиток і трансформація мотиваційної структури суб'єкта. Він розподілений на два напрями:

Перший - загальні мотиви, які переходять у навчальні, тобто прагнення до опанування знань, захоплення новими навчальними дисциплінами,

Другий - це безпосередня зміна мотивів під час розвитку та опанування умінь та навичок протягом навчання, створюються нові грані та аспекти які задовольняють його потреби.

Як наслідок, відбувається розвиток динаміки мотиваційної структури, що визначається рівнем академічних успіхів, збільшенням частки творчих компонентів та виявлення особистої ініціативи та вміння реалізувати набуті знання, вміння і навички [10].

Проведене дослідження за існуючими методиками: методика «Вивчення мотивів навчальної діяльності у студентів (А.Реана і В.Якуніним)» та методика «Мотивація навчання у ВНЗ (Т.Ільїної)», з курсантами Кам'янець-Подільського коледжу сержантського складу стосовно визначення мотивів до подальшого навчання на факультеті (інституті) військової підготовки та подальшого проходження військової служби в інженерних військах наведені в графіку на рис. 4.

Рис. 4. Динаміка мотиваційних показників щодо бажання навчатися на факультеті (інституті) військової підготовки та подальшого проходження військової служби в інженерних військах.

До опитування було залучено 24 курсанти військового коледжу, з них 18 чоловік, що становить 75% вступило до військового коледжу з числа цивільної молоді після закінчення загальноосвітньої школи та 6 чоловік, що становить 25%, з числа вихованців ліцею з ПВФП.

Під час аналізу були визначені внутрішні соціально значущі мотиви, зовнішні позитивні та негативні мотиви. Внутрішні мотиви передбачали задоволеність, яку приносить навчання, можливість оволодіння новими знаннями. Зовнішня мотивація - це подальші матеріальні блага, соціальна захищеність, престиж обраної майбутньої професії. Позитивні з них: просування по кар'єрним сходам, матеріальне стимулювання, стимулювання на досягнення кращого. Негативні - постійний тиск на особу, критика, покарання, тощо.

Обравши мету (ціль), яка відповідає рівню тих здібностей, які притаманні військовому фахівцю, він будує стратегію щодо реалізації своєї мети. Це стає в

подальшому мотивацією до наступних дій, цей результат може впливати позитивно або негативно на самооцінку. Пояснення цього результату для самого фахівця дає змогу послабити негативний, або посилити позитивний момент своєї самооцінки.

Перехід курсанта, який закінчив Військовий коледж сержантського складу до факультету (інституту) військової підготовки, є наступним етапом професійного навчання. Цей перехід характеризується професійною орієнтацією курсанта до основного та більш складного рівня опанування військово-професійними знаннями за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» та «магістр».

Проведений аналіз в існуючих ВВНЗ, дозволив встановити основні мотиви до навчання та подальшої військової служби й довів, що існують чотири категорії показників (на 1 курсі): стійке бажання навчатися – 74,1 %, можливість безкоштовного навчання та отримання вищої освіти – 55,4%, романтика військової служби – 30,1%, сімейна традиція – 25,8%.

Питання педагогіки

Випускний курс характеризується дещо іншими показниками. За основу визначень брали до уваги наступні показники: планую служити, планую звільнитись, ще не вирішив. Домінуючим показником є бажання стати офіцером та продовжити військово-професійну діяльність (59,6%), ті хто планує звільнитись (19,1%), ті що не вирішили (14,1%) та інші категорії (7,2%).

Проаналізувавши наведені вище показники приходимо до висновку, що протягом навчання зменшується інтерес до військової служби, втрачаються мотиви навчання, а перебування у військовому колективі набуває риси обтяжливого існування. Причиною цього є безліч факторів: недосконалість системи навчання, низька соціальна захищеність, безперспективність подальшої військової кар'єри (реформування ЗС України, суттєве скорочення), тощо.

Проведені нами опитування (на прикладі Факультету військової підготовки КПНУ), показують що лише від 45% тих хто поступив до ВВНЗ мають сталу мотивацію та позитивно відносяться до майбутньої професії, а 40% вступають до ВВНЗ маючи деяку зацікавленість до однієї з вивчаємих дисциплін, або групи конкретних профільних дисциплін, романтичні уявлення про військову службу. Решта 15% вступників діють за вказівкою батьків (сімейна традиція) у виборі майбутньої професії; мають на меті безкоштовно отримати вищу освіту (перебуваючи на повному державному забезпеченні); близьке розташування навчального закладу до місця проживання, або за будь-яких інших причин.

Слід відмітити той факт, що курсанти які брали участь у проведеному тестуванні з числа колишніх вихованців ліцею показали високі мотиви до продовження навчання та подальшого проходження служби. Ця категорія осіб, як правило, займає керівні посади в підрозділі: від командира відділення до старшини роти. Опитування безпосередніх командирів, у яких знаходяться в підпорядкуванні курсанти які закінчили ліцей з ПВФП характеризують їх як: найбільш підготовлену категорію курсантів, які самостійно виконують поставлені завдання при цьому не потребують додаткового контролю; проявляють наполегливість у виконанні поставлених завдань; фізично витривалі;

користуються авторитетом у товаришів і є прикладом військової дисципліни; допомагають своїм товаришам у вирішенні різних питань.

По завершенню навчання на четвертому курсі курсанти переходять у іншу проекцію мотивації - професійна орієнтація до професійної діяльності. Проходження військової практики та військового стажування є основним видом практичної направленості до подальшої професійної орієнтації майбутнього офіцера. На основі тих уявлень та вражень, які отримав курсант і буде попередньо сформований мотив до професійної орієнтації.

Обрання майбутньої професії та перехід у новий життєвий простір для кожної людини відбувається залежно від того, які вона бачить подальші життєві перспективи. Протягом навчання у ліцеї та коледжі сержантського складу ті мотиви, які з'явилися до майбутньої професії, поступово переходять у новий простір самостійного життя. Життєві перспективи переходять у реалізацію мрії стати офіцером, це було закладено ще на початку вступу до ліцею з ПВФП. Мотив становлення майбутнього офіцера передбачає самоствердження і ствердження себе в соціумі (в цей час виникає почуття гідності, впевненості в собі й своїх силах, самолюбство, тощо). Цей мотив є досить дієвим чинником, який підсилює мотивацію до наступної професійної діяльності.

Мотивація до професійної діяльності не є однаковою, на різних етапах навчання вона проявляється по-різному. Прогресивна мотивація характеризується наступним: на стадії вибору професії вона утворює зацікавленість до майбутнього навчання, будуються плани подальшої самореалізації. Під час навчання відбувається усвідомленість професійного покликання, прагнення увійти у професійну спільноту, проходить адаптація до військового колективу, прагнення до оволодіння професійних знань. Під час професійної діяльності поглиблюються мотиви, в деяких випадках проходить їх зміна, з'являється перша задоволеність працею, зростає число спонукань до професійної мотивації. Регрес мотивації характеризується самореалізацією випускника в нових формах діяльності. Відбувається протиставлення професійним інтересам, з'являється мотивація до захисту від неприємностей.

Питання педагогіки

Професійна мотивація за своїм походженням дозволяє зробити кожному єдиний вірний вибір заради чого він проходив навчання на протязі кількох років, реалістично проглянути майбутні перспективи та створити єдиний мотив до подальшого опанування професії військового.

Висновок. Провівши дослідження питання професійної мотивації на різних

рівнях (етапах) навчання доходимо до висновку, що без мотиваційного осередку неможливе якісне, ефективне навчання та подальша професійна діяльність. Професійна мотивація має багаторівневу структуру, характерною ознакою якої є ієрархічна структура набуття знань, вмій та навичок, успіх якої залежить від сили й стійкості мотивів.

Література

1. Платонов К.К. Вопросы психологии труда. - М.: Медицина, 1970. – с. 264.
2. Головаха Е.И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. – Киев: Наукова думка, 1988. – 144 с.
3. Котик М.А. Психология и безопасность. - Таллин: Валгус, 1987. – 440 с.
4. Пряжников Н.С. Психологический смысл труда: Учебное пособие к курсу «Психология труда и инженерная психология». – М.: Изд-во «Институт практической психологии», Воронеж: НПО «МОДЭК», 1997. – 352 с.
5. Рідель Т. М. Професійна мотивація та її роль у формуванні мотивації до вивчення іноземної мови в аграрному ВНЗ / Рідель Т.М. // Науковий журнал Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, 2010 – №4(6). – С. 359-366
6. В. И., Дружинин В. Н. Мотивационная сфера личности и ее динамика в процес се профессиональной підготовки / Ковалев В. И., Дружинин В. Н. // Психологический журнал. – М., 1982. – Т. 3. – №6.
7. Ковалев В. И., Дружинин В. Н. Мотивационная сфера личности и ее динамика в процес се профессиональной підготовки / Ковалев В. И., Дружинин В. Н. // Психологический журнал. – М., 1982. – Т. 3. – №6.
8. Личко А.Е. Подростковая психиатрия. -Л. 1985
9. Занюк С. Психологія мотивації. — К. : Ельга, 2001. — 351 с.
10. Михайличенко В. Є. Динаміка мотиваційної структури студентів вищих технічних навчальних закладів і значення цілепокладання у цьому процесі / В. Є. Михайличенко, Л. М. Грень, В. В. Полянська // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – Харків : Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди : Укр. інж.-пед. акад.: Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т", 2011, N № 2. – С.76-82.

Ye. I. Bryzhaty, adjunct of department of social sciences

CONSIDERING MOTIVATIONAL FACTORS IN THE STRUCTURE OF TRAINING FUTURE OFFICERS OF ENGINEERS

Professional activity of man is directed on satisfaction of necessities which substantially affect quality and efficiency of implementation of professional duties. Rise of efficiency of professional activity and rise of level of teaching directly depending on the personal motivation. It to a great extent provides progress of process of teaching and professional becoming of future officer. For the decision of new approaches to preparation of skilled officers the ambitious task stands before an educational environment: to create all terms for development of professional motivation of personality; creation of the proper stimuli and use of creative potential; the personality resources directed on effective actions, in relation to preparation of officer-professional.

The exposure of features of professional motivation on all intervals of teaching of future officers of engineering troops will allow in our view to promote efficiency of professional preparation and teaching, here will provide the high level of progress and to a great extent provide the independent mastering of necessary knowledge's, abilities and skills.

Keywords: professional motivation, stages of training, military education.